

Mikkelin kaupunki

Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue

Jouni Riihelä

LAUSUNTOPYYNTÖ VALTUUSTOALOITTEESTA

Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue pyytää Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen lausuntoa valtuustoaloitteesta Mikkelin tulevaisuuden linjauksista liittyen turvetuotantoon. Valtuustoaloitteessa 37 allekirjoittanutta Mikkelin kaupunginvaltuuston jäsentä tai muuta henkilöä esittävät, että Mikkelin kaupunki ei jatkossa puolla turvelupapäätöksiä ilman, että se ottaa huomioon ympäristökeskuksen, aluejohtokuntien, yksityisten rannanomistajien, osakaskuntien sekä tulevia kalatalousalueiden lausunnot ja näkemykset. Lisäksi aloitteessa vaaditaan, että Mikkelin kaupunki velvoittaa Ely-keskusta ottamaan konkreettista vastuuta turvetuotantoalueiden valvonnasta, ja valmistautuu siirtämään tämän velvoitteen ja vastuun maakuntaliiton ja kaupungin ympäristötoimen vastuulle. Lisäksi aloitteessa esitetään, että kaupunki aloittaa selvityksen yhteistyössä useiden muiden tahojen kanssa siitä, kuinka turve korvataan muilla energiavaihtoehdoilla.

Mikkelin seudun ympäristöpalvelut toteaa valtuustoaloitteesta seuraavaa:

1. Toimivaltainen viranomainen turvetuotantoalueiden valvonnassa on valtion ympäristönsuojeluviranomainen (tällä hetkellä Ely, jatkossa Luova). Valvontavastuu turvetuotantoalueista ei ole siirtymässä maakuntauudistuksessa kunnille eli Mikkelin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (Mikkelin seudun ympäristöpalvelut) ei tämän hetkisen tiedon mukaan jatkossakaan tule olemaan toimivaltainen viranomainen turvetuotantoalueiden valvonnassa. Myös lupaviranomaisena turvetuotantoalueita koskevissa ympäristöluvista on jatkossakin valtion ympäristönsuojeluviranomainen (tällä hetkellä AVI, jatkossa Luova).
2. Ely-keskusten toimintaa valvoo ympäristöministeriö, jonka tulee varata riittävästi resursseja alueellisille ympäristökeskuksille (ely-keskukset) valvontatehtävän toteuttamiseen.
3. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen rooli turvetuotantoalueiden lupaprosessissa on toimia lausunnon antajana. Kunnan ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisilta pyydytyissä lausunnoissa tarkastellaan ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä ympäristönsuojelulain, luonnonsuojelulain, valtakunnallisten turvetuotantoalueita koskevien linjausten (esim. kansallinen turvestrategia) ja terveydensuojelun näkökulmasta. Jokaisesta lupahakemuksesta annetaan lausunto yksilöidysti. Samoin jokaisen turvetuotantoalueen vesistövaikutukset arvioidaan yksilöidysti. Lähtökohtaisesti jokainen turvetuotantoalue aiheuttaa vesistövaikutuksia mutta vesistövaikutusten suuruus riippuu turvetuotantoalueen laajuudesta, turvetuotantoalueella käytössä olevista vesiensuojeluratkaisista ja niiden toimivuudesta ja vastaanottavan vesistön ominaisuuksista.

4. Kaupungin on hyvä pitää mielessä omissa maankäyttöratkaisuissaan ja bioenergian hyödyntämistä koskeissa kannanotoissaan, että metsätalouteen liittyvillä turvemaiden ojituksilla on turvetuotantoon rinnastettavat vesistövaikutukset.
5. Ympäristöpalvelut pitää hyvänä, että kaupunginhallitus ottaisi huomioon Mikkelin kaupungilta ympäristölupahakemuksista pyydetyissä lausunnoissa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen antaman lausunnon.
6. ESE Oy on esimerkillisesti vähentänyt turpeen käyttöä kaukolämmön tuotannossa siten, että turpeen osuus nykyisillä kattilaratkaisuilla ESEn voimalaitoksessa on noin 20 % (80 % kaukolämmöstä tuotetaan puupolttoaineella). Edelleen vaihtoehtoisten energiantuotantoratkaisujen kehittäminen on tarpeen. Oletus on, että Mikkelin seudulla tällä hetkellä toiminnassa olevat turvetuotantoalueet turvaavat Mikkelin turpeenkäyttötarpeen pitkälläkin tähtäimellä mutta asia vaatisi tarkempaa selvitystä. Lisäksi on huomioitava, että turvetta tuotetaan myös muuhun käyttöön kuin polttoaineeksi energiantuotantolaitoksissa. Muuhun käyttöön tuotettu turve ei ole sidoksissa energiantuotantoratkaisuihin.
7. Mikkelin kaupunki on hyväksynyt vuonna 2010 ilmasto- ja energiastrategian vuoteen 2020. Kaupungin ilmasto- ja energiastrategia päivitetään vuosina 2019 ja 2020. Ilmastostrategiassa tehdään linjaukset kaupungin energiantuotantoratkaisuihin lähitulevaisuudessa, energiansäästötavoitteisiin ja muihin vähähiilisyttä edistäviin ratkaisuihin sekä alueiden käytön ja eri toimintojen vaikutuksiin hiilitaseeseen.
8. Energiapolttoaineena turpeella on kivihiieltä vastaavat tai jopa suuremmat CO₂-päästöt. Lisäksi uusien turvetuotantoalueiden käyttöönotossa menetetään merkittävinä hiilinieluina toimivia suoalueita.

Mikkelissä 1.11.2018

Maria Närhinen, Hanna Pasonen, Heikki Tanskanen, Marita Savo, Lasse Lähde